

Expert Landais levert bewijs dat doeken van Vincents hand zijn

De neezeggers van het Van Gogh Museum

DOOR CEES VAN HOORE

HEEMSTEDEN - Het Van Gogh Museum huldigt de mening: 'Alleen de Van Goghs die wij ontdekken zijn echt.' Dat zegt Heemstedenaar Drs. Philip Silbernberg. De internationale expert Benoit Landais, die als klokkenluider in deze zaak fungeert, maakt aan die autoritaire houding met één klap een einde. Hij ondersteunt met talloze harde bewijzen dat de twee Van Goghs van Heemstedenaar Drs. Philip Silbernberg, bedigd taxateur en kunsthandelaar, voor de volle honderd procent van de meester zelf zijn.

„De grote fout is dat we de genialiteit van de schilder automatisch ook verbinden aan de

Philip Silbernberg achter Vincent in Madame Tussaud. PUBLICITEITSFOTO

heren experts van het Van Gogh Museum", zegt Philip Silbernberg. „Maar die meneer Louis van Tilborgh, de conservator van het Van Gogh Museum, heeft me na jaren een briefje doen toekomen waarin hij met

één regeltje het schilderij 'De Herder' naar de vuilnisbak verwees. Terwijl hij alleen maar de foto ervan heeft bekeken. De internationaal gerespecteerde Van Gogh-kenner Benoit Landais, die tal van publicaties over Van Gogh op zijn naam heeft staan, is echter een geheel andere mening toegedaan. En hij heeft het schilderij dus écht onderzocht. Bij het Van Gogh Museum hebben ze ooit de uitspraak gedaan dat er niet veel Van Goghs meer zullen opduiken. Maar in zijn Haagse periode bijvoorbeeld is hij als schilder al heel productief geweest en daarvan is nog maar een klein gedeelte boven water gekomen. Het is alsof ze bij het Van Gogh Museum lasergen hebben, waarmee ze op al die zolderkamertjes kunnen kijken. Ze zwatelen maar wat. Ze zouden blij moeten zijn met elke mogelijke Van Gogh. Maar ze houden de boot af en keuren zonder grondig onderzoek nieuwe Van Goghs af."

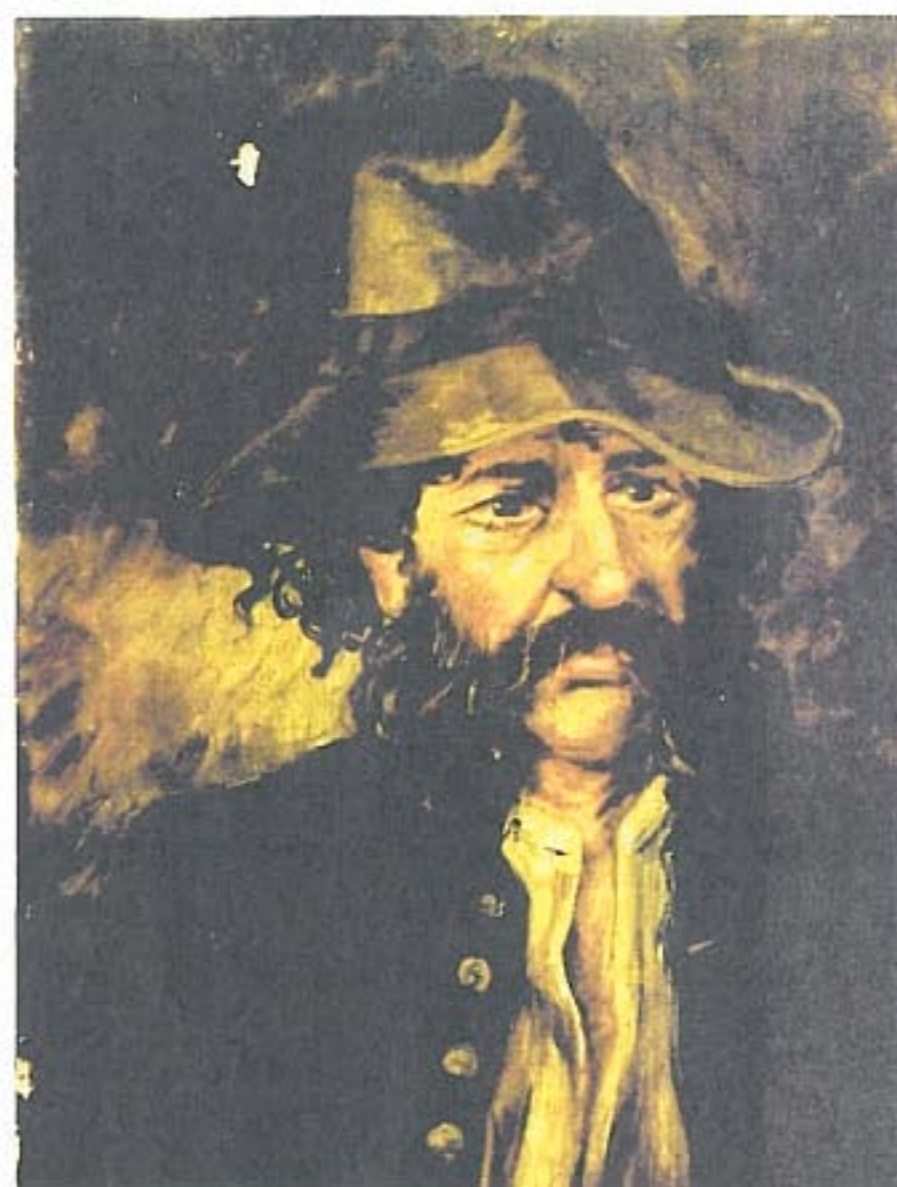
Benoit Landais heeft in een doorwrocht essay aangetoond dat de 'Arenleester' van Van Gogh voor honderd procent van de meester zelf is. Door ene Van Gelder, die dit kunstwerk enkele decennia terug uit de derde oeuvrecatalogus heeft verwijderd, werd gezegd dat de handtekening vals was, al hebben eminente kunstkenner als Albert Plasschaert en Walter van Beselaere het tegendeel beweerd. Een eenvoudige proef met de UV-lamp toonde aan dat Van Gelder de plank misloeg: de handtekening viel prachtig weg tegen de achtergrond, een bewijs van echtheid. Silbernberg: „Er is vastgesteld dat het werk is gemaakt in zijn Haagse periode. Zijn moeder wilde na de dood van haar man vanuit Nuenen naar Leiden verhuizen. Ze heeft toen het atelier van Vincent opgeruimd en zijn werken opgeslagen in Breda. De schilderijen die daar lagen zijn in 1902 door een opkoper voor een habbekrats meegenomen, aangezien ze door de moeder totaal vergeten waren. Die op-

'De arenleester'.

koper heeft ze op de markt van Breda voor een appel en een ei te gelde gemaakt. Het was in die tijd helemaal nog niet lucratief om een Van Gogh te vervalsen, aangezien de prijzen voor zijn werk toen niet erg hoog waren. Bovendien was zijn Nederlandse werk nog niet zo wijdverspreid en bekend dat hij vervalst zou kunnen worden. Het is dus gewoon onzin."

„Van Gogh heeft het in zijn dagboek uit oktober 1884 over een 'Buste van een herder'. Dat is dus dit schilderij! Ze hebben bij het Van Gogh Museum (VGM) niet gelet op essentiële technische kenmerken, zoals de ouderdom en de structuur van het linnen. Daar hebben ze kennelijk niet de kennis voor in huis. Ik heb die wel, en ook Landais. Ze schrijven dikke studies met als uitkomst het enkele maanden in de tijd terugplaatsen van een werkje en daarop wordt dan gepromoveerd. Maar echt onderzoek, nee, dat kunnen ze niet aan. Ik heb soms het idee dat ze vaak zo negatief zijn omdat conservator Van der Wolk in de jaren tachtig een vals werk namens

'Herder' (1884).

PUBLICITEITSFOTO

PUBLICITEITSFOTO

het VGM heeft aangekocht. Dat er een angstpsychose is ontstaan voor onbekend werk. Daarom worden ze in Duitsland sportend 'Die Neinsager' genoemd."

Het onderzoek dat Landais heeft uitgevoerd om de echtheid van de 'Herder' te kunnen aantonen, is indrukwekkend. Met een speciale techniek heeft hij het schilderij tot in de details uitvergroet en aangetoond dat de manier waarop Vincent ogen schilderde ook op dit schilderij is aan te treffen, ja, dat zelfs het tipje rood in de ooghoeken terugkomt. Ook de speciale structuur van de lippen komt overeen met de werkwijze van Vincent Van Gogh, alsook de stand van de ogen en de houding waarop de geportretteerde is afgebeeld. Ook de manier van knopen schilderen is typisch Vincent. Geen cirkel, maar een 'dubbele komma'. De bewijslast die Landais aandraagt voor de echtheid van het doek is uitputtend. Geen twijfel mogelijk: dit moet een Van Gogh zijn.

Ook voor het andere schilderij, 'De Arenleester', is intensief onderzoek gedaan en zelfs laboratoriumonderzoek. Vincent schilderde het in zijn Haagse periode. Wie echt goed kijkt naar dit schilderij, waarbij Van Gogh zich heeft laten inspireren door zijn grote voorbeeld, de Franse schilder Millet, kan Sien herkennen in de figuur, wat overigens reeds in 1937 door kenner W. van Beselaere werd geobserveerd, de prostituee dus met wie Vincent 18 maanden heeft samengeleefd op de Schenkade in Den Haag. Weer treffen die hoekige ogen die Vincent bij Sien heeft geschilderd, ook weer een kenmerk van echtheid. Daar bovenop komt nog de tendens naar links. De afbeelding strookt ook geheel met Vincents denken in die tijd. Hier mag een arme vrouw de rest van de oogst oprapen. Nog een 'hit' is dat het tafereel is geschilderd met de Paillard-verf, de verf die Vincent gebruikte in zijn Haagse tijd. Last but not least is het kasboek opgedoken, waarin de respectabele kunsthandelaar De Vries uit Arnhem dit doek in 1911 als een echte Van Gogh verkoopt aan de al even respectabele Dr. Ras. Het is ondenkbaar dat zo'n man een valse handtekening zou hebben gezet. Maar door het Van Gogh Museum worden al deze kenners, inclusief de eminente experts die het schilderij in de oeuvrecatalogus hebben geplaatst, naar de mestvaalt van de geschiedenis verwezen. Alleen zij weten het!

5 juni 1928
Het oeverfischerschilderij,
kennen op carton geplakt,
„Arenleester Vrouw“
in gelatenheid uitziende,
terwijl zij even rust van
haar werk, heeft in het
verworpen hoekje van de
figuur, in de uitdrukking
van draeiende, eeuwig
bittere berusting, -- in
de vaste, heilige toets, -- en
in het kleurschema --
het onmiskenbare karakter
van de Vincent van Gogh
werken uit zijn zogenaamde
Drentse periode.

Plasschaert schrijft over de echtheid van 'De Arenleester' FOTO ARCHIEF